

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

24.10.2019р.

м. Львів

№ 63/74-р/к

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Товариство з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (далі – ТзОВ «Комунальник») у період 2017, 2018 роках та станом на 24.10.2019 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території міста Стрий, із часткою 100 відсотків.

ТзОВ «Комунальник 1» всупереч вимогам Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України 26.07.2006 № 1010, включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових для категорії споживачів «населення» витрати послуги з вивезення великогабаритних відходів (в т.ч. захоронення) та витрати на послуги з вивезення ремонтних відходів (в т.ч. захоронення), що призвело до встановлення завищених цін, та як наслідок, може призвести до ущемлення інтересів споживачів м. Стрий, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 63/3-02-43-2019 такі дії ТзОВ «Комунальник 1» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку на ринку (за пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ТзОВ «Комунальник 1» накладено штраф у розмірі 41 000,00 грн.

Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 63/3-02-43-2019 про порушення ТзОВ «Комунальник 1» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Відділення від 03.10.2019 № 63-03/164п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 13.06.2019 № 63/51 рп/к розпочато розгляд Справи № 63/3-02-43-2019 за ознаками вчинення ТзОВ «Комунальник 1» порушення, що передбачене пунктом 1

частини 2 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, у вигляді встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку;

(2) Листом від 14.06.2019 № 63-02/2510 Відділення повідомило Відповідача про початок розгляду Справи № 63/3-02-43-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримане Відповідачем 24.06.2019 року, про що свідчить поштове відправлення № 7900058448610.

(3) Листом від 04.10.2019 № 63-02/3818 Відповідачеві направлено Подання з попередніми висновками у справі від 03.10.2019 № 164п.

(4) Листом від 18.10.2019 № 94 Відповідач надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками.

(5) 24.10.2019 Відділення проведено слухання у справі за участю представників Відділення і Відповідача.

2. ВІДПОВІДАЧ У СПРАВІ

(6) Відповідачем у справі є:

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (далі – ТЗОВ «Комунальник 1», Товариство, Відповідач):
- місцезнаходження: вул. Нижанківського, 50, м. Стрий, 82400;
- ідентифікаційний код юридичної особи – 25240544.

(7) Як вбачається з відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ТЗОВ «Комунальник 1» за класифікацією видів економічної діяльності є: збирання безпечних відходів (Код КВЕД 38.11)

(8) ТЗОВ «Комунальник 1» здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

(9) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за № 317/6605 (далі - Методики) Відділення провело дослідження щодо становища ТЗОВ «Комунальник 1» на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у часовому проміжку: 2017, 2018 та станом на 24.10.2019 року.

(4.1.) Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(10) Відповідно до п. 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

(4.1.1) Суб'єкт господарювання

(11) Відповідно до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продас(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

(12) Об'єктом аналізу є ТзОВ «Комунальник-1» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

(4.1.2.) Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

(13) Об'єктом аналізу є ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

(4.2.) Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

(4.2.1.) Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

(14) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

Відповідно до Закону України «Про відходи»:

- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
- тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;
- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;

- послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;

- поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення;

- товаром, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та згідно пункту 4 Методики, є послуги з вивезення твердих побутових відходів в межах м. Стрий.

(16) Послуги з вивезення твердих побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не мають товарів-замінників.

(17) Відповідно до листа від 04.04.2019 № 28 послуги у сфері поводження з побутовими відходами у м. Стрий надає ТзОВ «Комунальник 1».

(18) За результатами проведеного Стрийською міською радою конкурсу (протокол засідання конкурсної комісії від 09.10.2012 року № 3), ТзОВ «Комунальник 1» визначено переможцем конкурсу.

(19) Договір на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Стрий укладено Товариством з виконавчим комітетом Стрийської міської ради від 11.10.2012 року. Строк дії цього договору з 11.10.2012 року до 11.10.2022 року.

(20) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Стрий не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги, у зв'язку з тим, що послуги з вивезення твердих побутових відходів надає конкретний суб'єкт господарювання, який за результатами проведеного органом місцевого самоврядування м. Стрий конкурсу, визначено переможцем, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише зазначеного підприємства – ТзОВ «Комунальник 1».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з вивезення твердих побутових відходів.

(21) Послуги з вивезення твердих побутових відходів надаються ТзОВ «Комунальник 1» на платній основі, а отже є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче становище) ТзОВ «Комунальник 1».

(4.2.2.) Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(22) Споживачами послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий є юридичні та фізичні особи, які отримують або мають намір отримувати зазначені послуги від ТзОВ «Комунальник 1».

(4.3.) Визначення товарних меж ринку

(23) У відповідності до п.п. 5.1 - 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

(24) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з вивезення твердих побутових відходів, які не мають товарів-замінників.

(4.4.) Визначення територіальних (географічних) меж ринку

(25) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

(26) Отримання послуги з вивезення твердих побутових відходів можливе лише у суб'єкта господарювання, який за результатами проведеного органом місцевого самоврядування м. Стрий конкурсу визначено переможцем - уповноваженим на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий та виключає

можливість отримання споживачами цієї послуги на території м. Стрий від інших суб'єктів господарювання.

(27) ТзОВ «Комунальник 1», яке визначено переможцем конкурсу (протокол засідання конкурсної комісії від 09.10.2012 року № 3) та з яким укладено договір на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів надає послуги з вивезення твердих побутових відходів на території м. Стрий.

(28) Таким чином, територіальними межами ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є м. Стрий.

(4.5.) Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(29) У відповідності до Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

(30) Часовими межами ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів визначено період: 2017, 2018, та станом на жовтень 2019 року протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

(4.6.) Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

(4.6.1.) Обсяг ринку на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

(31) Обсяги наданих ТзОВ «Комунальник 1» послуг з вивезення твердих побутових відходів становить:

- вивезення твердих побутових відходів:

Категорія споживачів	2017		2018		I півріччя 2019	
	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн.
Населення						
Бюджет						
Інші	Обслуговуються в ДП «Комунальник Плюс» ТзОВ «Комунальник 1» згідно додатку до договору субпідряду від 11.10.2012 від 31.03.2016					

- вивезення великогабаритних відходів:

Категорія споживачів	2017		2018		I півріччя 2019	
	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн.
Населення						
Бюджет						
Інші	Обслуговуються в ДП «Комунальник Плюс» ТзОВ «Комунальник 1» згідно додатку до договору субпідряду від 11.10.2012 від 31.03.2016					

- вивезення ремонтних відходів:

Категорія споживачів	2017		2018		I півріччя 2019	
	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн	Обсяг, м.куб	Вартість, грн.
Населення						
Бюджет						
Інші	Обслуговуються в ДП «Комунальник Плюс» ТзОВ «Комунальник 1» згідно додатку до договору субпідряду від 11.10.2012 від 31.03.2016					

(4.6.2.) Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

(32) Внаслідок специфічних особливостей ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, а саме, визначення на конкурсних засадах суб'єкта господарювання для надання вказаних послуг на певний період часу (строк дії договору між виконавцем послуг та органом місцевого самоврядування – 10 років), відповідно, конкуренція у вказаний період – відсутня.

Так, ТзОВ «Комунальник 1» визначено переможцем конкурсу та уповноважено органом місцевого самоврядування м. Стрий здійснювати надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Стрия строком до 11.10.2022 року (відповідно до договору).

Отже, ТзОВ «Комунальник 1» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з вивезення твердих побутових відходів на території у м. Стрий.

Виходячи з наведеного, частка ТзОВ «Комунальник 1» на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів впродовж 2017 року, 2018 року та станом на 24.10.2019 року в межах території м. Стрий, становить 100 %.

(4.7.) Визначення потенційних конкурентів

(33) Відповідно до Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(34) Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами є суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку.

(35) Враховуючи те, що ТзОВ «Комунальник 1» у період 2017, 2018 та станом на 24.10.2019 року є єдиним суб'єктом господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий, відповідно, вказаний ринок є монополізованим, конкуренція - відсутня.

Отже, суб'єкти господарювання, які могли би бути потенційними конкурентами для ТзОВ «Комунальник 1» відсутні.

(4.8.) Визначення бар'єрів вступу на ринок

(36) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(37) Бар'єрами для вступу на ринок потенційних конкурентів є: адміністративні, економічні та організаційні обмеження. Зокрема, ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів характеризується наявністю таких адміністративних бар'єрів, як виборювання права на здійснення діяльності з надання послуг з вивезення побутових відходів на конкурсних засадах, наявністю відповідного обладнання для організації надання послуг з вивезення твердих побутових відходів тощо.

Так, вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише на виконання відповідного рішення органу місцевого самоврядування, прийнятого за результатами проведеного конкурсу щодо визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на певній території. При цьому, вхід нового суб'єкта господарювання на ринок можливий лише за умови виходу з ринку діючого суб'єкта. Слід зазначити також, що ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів має свої специфічні особливості, зокрема, необхідність наявності визначеного виду транспорту для надання послуг (сміттєвози, контейнери для збору твердих побутових відходів тощо). Тобто, підприємству необхідно мати відповідну матеріально-технічну базу для надання вказаних послуг.

(38) Аналізуючи ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у період 2017, 2018 та станом на 24.10. 2019 року встановлено, що послуги з вивезення твердих побутових відходів у вищезазначених територіальних та товарних межах ринку м. Стрий надає ТзОВ «Комунальник 1», який за результатами проведеного конкурсу визначений переможцем (рішення виконавчого комітету Стрийської міської ради від 11.10.2012 № 273, Договір про організацію збирання, вивезення побутових відходів від 11.10.2012 № 27 укладений з ТзОВ «Комунальник 1»), тобто, Товариство працює одноосібно, безальтернативно та не зазнає конкуренції на цьому ринку.

(39) Отже, ТзОВ «Комунальник 1» є єдиним підприємством, яке надає вищевказані послуги у м. Стрий, відповідно, у споживачів та замовників вищевказаних послуг альтернатива в їх отриманні відсутня. Завдяки своїй ринковій владі ТзОВ «Комунальник 1» має можливість диктувати свої умови при наданні вищевказаних послуг.

(4.9.) Установлення монопольного (домінуючого) становища

(40) Отже, у період 2017, 2018 та станом на 24.10.2019 року на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Стрий у ТзОВ «Комунальник 1» немає жодного конкурента.

(4.10.) Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища
Відповідача

(41) Таким чином, ураховуючи вищезазначене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ТзОВ «Комунальник 1» на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів займає монопольне (домінуюче) становище на території міста Стрий за результатами діяльності 2017, 2018 року та станом на 24.10.2018 року, із часткою 100 відсотків.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

(5.1.) Обставини справи

(42) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

(43) Для з'ясування питання, яким чином на даний час, суб'єктами господарювання з вивезення побутових відходів здійснюється надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий, Відділення надіслало, зокрема, ТзОВ «Комунальник 1» вимогу про подання інформації від 18.03.2019 № 63-02/927в.

(44) ТзОВ «Комунальник 1» листом від 04.04.2019 № 28 повідомило Відділенню такі відомості.

ТзОВ «Комунальник 1» займається збиранням та вивезенням твердих побутових відходів по кожному виду відходів.

Територіальні межі надання ТзОВ «Комунальник 1» вказаних послуг м. Стрий.

Діючі тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів затверджені рішенням виконавчого комітету Стрийської міської ради від 19.04.2017 № 109 «Про тарифи на послуги з вивезення побутових відходів для ТзОВ «Комунальник 1» (далі – Рішення № 109).

Пунктом 1 Рішення 109 виконавчим комітетом Стрийської міської ради погоджено загальний розмір скоригованих тарифів для кожного виду побутових відходів, а саме:

1.1. для бюджетних установ м. Стрия - 279,02грн. (з ПДВ) – 1 тонни в т.ч. захоронення (утилізація) – 124,62грн (з ПДВ);

1.2 для інших установ, підприємств та приватних структур м. Стрия - 351,84грн. (з ПДВ) – 1 тонни в т.ч. захоронення (утилізація) – 162,54грн (з ПДВ);

1.3. для населення м. Стрия - 39,49грн. (з ПДВ) – 1 м.куб., т.ч. захоронення (утилізація) – 9,86грн (з ПДВ):

- вивезення і захоронення (утилізація) побутових відходів (ПВ) з розрахунку норми накопичення 1,8м.куб. в рік – 5,92грн (з ПДВ) в місяць на 1 особу;
- вивезення і захоронення (утилізація) великогабаритних відходів (ВГВ) – 92,91грн. (з ПДВ) за 1 куб. м., в т.ч. захоронення (утилізація) 9,86 грн (з ПДВ) з розрахунку норми накопичення 0,15 куб.м. на 1 особу в рік – 1,16грн (з ПДВ) в місяць на 1 особу;

- вивезення і захоронення (утилізація) ремонтних відходів (РВ) – 281,92грн. ПДВ) за 1 куб. м., в т.ч. захоронення (утилізація) 9,86 грн (з ПДВ) з розрахунку норми накопичення 0,05 куб.м. на 1 особу в рік – 1,17грн (з ПДВ) в місяць на 1 особу;
Разом: 5,92грн.+1,16грн.+1,17грн. = 8,25грн (з ПДВ) в місяць на 1 особу.

До вказаного Рішення № 109, ТзОВ «Комунальник 1» надало розрахунок скоригованого базового тарифу з вивезення побутових відходів м.Стрий, відповідно до якого всі статті витрат, наприклад, матеріальні витрати, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати тощо включають поділ зазначених витрат за видами побутових відходів: побутові відходи, великогабаритні відходи та ремонтні відходи.

За результатами проведеного аналізу наданого ТзОВ «Комунальник 1» розрахунку скоригованого базового тарифу з вивезення побутових відходів м. Стрий, а також пункту 1.3. Рішення № 109, Відділення встановило, що ТзОВ «Комунальник 1» при проведенні розрахунку тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів на 1 особу для категорії споживачів «населення» включило витрати на послуги з вивезення великогабаритних та послуги з вивезення ремонтних відходів (включаючи витрати на послуги із захоронення побутових відходів).

Тобто, повна вартість послуг з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» 8,25грн./1 особу (з ПДВ) є сумою витрат послуг з вивезення побутових відходів (5,92грн), вивезення великогабаритних відходів (1,16грн) та вивезення ремонтних відходів (1,17грн), в т.ч. вартість захоронення побутових відходів.

При здійсненні розрахунку послуг з вивезення твердих побутових відходів без включення витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів та послуги з вивезення ремонтних відходів, собівартість послуг з вивезення побутових відходів для категорії споживачів «населення» становила б 5,92грн. (з ПДВ) в місяць на 1 особу, а не 8,25 грн./1 особу (з ПДВ), тобто на 2,33 грн нижче, ніж встановило Товариство.

Отже, ТзОВ «Комунальник 1» включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових для категорії споживачів «населення» витрати послуги з вивезення великогабаритних відходів (в т.ч. захоронення) та витрати на послуги з вивезення ремонтних відходів (в т.ч. захоронення), що призвело до встановлення завищених цін, та як наслідок, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(45) При цьому, надання послуг із захоронення твердих побутових відходів у м. Стрий здійснює Стрийський міський комбінат комунальних підприємств (далі - Стрийський МККП). Відповідно, ТзОВ «Комунальник 1» укладено договір про надання послуг з вивезення побутових відходів та використання сміттєзвалища від 11.10.2012 № 66.

Тарифи на послуги із захоронення затверджені рішенням виконавчого комітету Стрийської міської ради від 28.11.2016 № 274 «Про затвердження тарифів Стрийського міського комбінату комунальних підприємств на послуги з захоронення твердих побутових відходів на міському сміттєзвалищі», у таких розмірах:

1. з захоронення 1 куб.м. твердих побутових відходів на міському сміттєзвалищі (з ПДВ):

- для бюджетних установ і організацій - 24,92грн.;
- для інших споживачів - 32,51грн.;
- для населення - 9,86грн.

2. з захоронення 1 тонни твердих побутових відходів на міському сміттєзвалищі (з ПДВ):

- для бюджетних установ і організацій - 124,62грн.;
- для інших споживачів - 162,54грн.;

(46) Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

(47) Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції до набрання чинності нового Закону з 01.05.2019) визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

(48) У зв'язку з прийняттям Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 №2189-VII відбулися зміни в законодавстві про відходи.

Так, з 01.05.2019 набрали чинності зміни до Закону України «Про відходи», внесені зміни до постанов Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 та від 10.12.2008 № 1070.

(49) Порядок формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України 26.07.2006 № 1010 (із змінами, далі – Порядок № 1010), визначає механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (далі - послуги).

До послуг належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.

Відповідно до пункту 3 Порядку № 1010, формування тарифів на послуги підприємством здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі індексів зміни цін виробників промислової продукції.

Пунктом 4 Порядку № 1010 передбачено, що річний план надання послуг розробляється окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами на підставі фактичного та прогнозованого обсягів надання послуг з урахуванням техніко-економічних факторів.

Пунктом 5 Порядку № 1010 визначено, що планування витрат для включення їх до повної планованої собівартості послуг за кожною операцією поводження з побутовими відходами здійснюється з урахуванням витрат з операційної діяльності, фінансових витрат, пов'язаних з основною діяльністю.

Відповідно до пункту 8 Порядку № 1010 тарифи на послуги визначаються окремо за кожною послугою поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).

Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів.

Формування тарифів на вивезення, перероблення, захоронення побутових відходів здійснюється з урахуванням витрат за кожною послугою та в розрізі операцій, облік яких ведеться суб'єктом господарювання окремо.

(50) Натомість, як було зазначено вище, ТзОВ «Комунальник 1» як у 2017 році, так і у 2018 році, при здійсненні розрахунку тарифів на послуги з вивезення побутових відходів об'єднало два види послуг: вивезення твердих побутових відходів та вивезення великогабаритних відходів, що в свою чергу призвело до встановлення тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» у завищених (необґрунтованих) розмірах та може призвести до ущемлення інтересів споживачів цих послуг.

(51) Відділення зазначає, що:

- великогабаритні відходи – це тверді відходи, розміри яких перевищують 50 x 50 сантиметрів, що не дає змоги розмістити їх у контейнерах об'ємом до 1,1 м³;

- споживачі, як правило, вивезення великогабаритних відходів здійснюють один раз в певний проміжок часу, а не кожного місяця;

- тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, а не сумою тарифів за видами відходів;

- Законом України «Про відходи» (абзац 8 статті 35¹) передбачено, що великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів.

(52) Вищенаведене підтверджується також наданим роз'ясненням Міністерства розвитку громад та територій України від 09.09.2019 за № 7/9.1.2/14419-19, в якому зазначено, що:

«...Відповідно до п.8 цього Порядку тарифи на послуги визначаються окремо за кожною послугою поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні)».

(53) Окрім того, Відділення листом від 17.09.2019 № 63-02/3613 звернулося до Головного управління Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у Львівській області (далі - Держпродспоживслужба) стосовно надання інформації та висновків щодо правомірності включення до собівартості послуг з вивезення твердих побутових відходів витрат іншого виду побутових відходів, наприклад, витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів, витрат на послуги з вивезення ремонтних відходів тощо.

(54) Держпродспоживслужба листом від 04.10.2019 № 08-17/7488 повідомила Відділенню, зокрема, таке:

«...Відповідно до п.8 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 26.07.2006р. № 1010 (зі змінами) встановлено, що «тарифи на послуги визначаються окремо за кожною послугою поводження з побутовими відходами та за видами

побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні)

Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів.

Формування тарифів на вивезення, перероблення, захоронення побутових відходів здійснюється з урахуванням витрат за кожною послугою та в розрізі операцій, облік яких ведеться суб'єктом господарювання окремо.

(55) Отже, сукупність вищенаведених норм чинного законодавства України підтверджує, що ТЗОВ «Комунальник 1» розраховало тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» м. Стрий, включаючи до собівартості вказаних послуг витрати з вивезення великогабаритних відходів, витрати з вивезення ремонтних відходів, без дотримання вимог Порядку № 1010, що у свою чергу, призвело до встановлення завищених (необґрунтованих) цін та як наслідок, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(5.2.) Антиконтентні наслідки дій Відповідача

(56) Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополіє (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(57) ТЗОВ «Комунальник 1» здійснило формування (розрахунок) тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» м. Стрий без дотримання вимог Порядку № 1010, що у свою чергу призвело до:

- встановлення завищених (необґрунтованих) цін на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення»;
- отримання ТЗОВ «Комунальник 1» неправомірного доходу;
- справляння плати населенням м. Стрия за послуги з вивезення твердих побутових відходів у завищених (необґрунтованих) розмірах, що може призвести до ущемлення їх інтересів.

(58) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах м. Стрия, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, такі дії ТЗОВ «Комунальник 1» щодо формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, які можуть призводити до ущемлення економічних інтересів споживачів, були б неможливими.

(5.3.) Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(59) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий переможцем конкурсу міг би стати суб'єкт господарювання, який відповідав би кваліфікаційним вимогам щодо забезпечення надання послуг відповідної кількості, якості та конкурсна пропозиція якого була б визнана найкращою за результатами оцінки конкурсної комісії.

(60) Слід відзначити, що згідно з Додатком 1 до Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (із змінами), одним з головних критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам є вартість надання послуг з вивезення побутових відходів, при порівнянні якої перевага надається учасникові, що пропонує найменшу вартість надання послуг. Тому, ТзОВ «Комунальник 1», як учасник конкурсу в умовах значної конкуренції та в порівнянні з іншими учасниками-суб'єктами господарювання, могло не бути переможцем цього конкурсу, оскільки вартість надання його послуг з вивезення твердих побутових відходів була б зависокою за рахунок економічно необґрунтованих планових витрат через включення до витрат послуг з вивезення твердих побутових відходів ще й витрат з вивезення великогабаритних відходів, витрат з вивезення ремонтних відходів, що перевищує собівартість послуг з вивезення побутових відходів для категорії споживачів «населення» на 2,33грн.

(61) Дії ТзОВ «Комунальник 1» щодо розрахунку тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів в необґрунтованих розмірах з включенням витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів, витрат на послуги з вивезення ремонтних відходів, які суперечать вимогам Порядку № 1010, стали можливими через відсутність конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах м. Стрия.

(62) Слід відзначити, що за звичайних умов, споживачі (покупці) послуг у сфері поводження з побутовими відходами самостійно не обирають надавача послуг, а відповідно до Закону України «Про відходи» укладають договори про надання послуг з переможцем конкурсу, який визначений органом місцевого самоврядування.

Отже, у споживачів послуг з вивезення твердих побутових відходів м. Стрия можливість мати альтернативу щодо вибору виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів – відсутня.

(63) Отже, ТзОВ «Комунальник 1» є єдиним суб'єктом господарювання, який у період 2017-2018 роки та I півріччя 2019 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території міста Стрия із часткою 100 відсотків, стосунків з яким неможливо уникнути (договір строком до 11.10.2022 року), його поведінка, яка полягає у висуненні власних умов отримання послуги завдає шкоди інтересам споживачів, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

(5.4.) Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

(64) Згідно з частиною 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної

конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(65) Ураховуючи вищезазначене, дії ТзОВ «Комунальник 1», який впродовж 2017, 2018 років та станом на 24.10.2019 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Стрий, які полягали у включенні до розрахунку тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів та витрат на послуги з вивезення ремонтних відходів, що призвело до встановлення завищених (необґрунтованих) цін (тарифів), що суперечить вимогам Порядку № 4010 та може призвести до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем на ринку відповідно до пункту 1 частини 2 статті 13 та пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. НАДАНА ІНФОРМАЦІЯ ВІДПОВІДАЧЕМ НА ПОДАННЯ З ПОПЕРЕДНІМИ ВИСНОВКАМИ У СПРАВІ

(66) Під час провадження Справи, ТзОВ «Комунальник 1» у відповідь на подання з попередніми висновками у справі, повідомив Відділенню (лист від 18.10.2019 № 94) зокрема, такі відомості:

«...За результатами проведеного Вами аналізу, наданого ТзОВ «Комунальник 1» розрахунку тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів у м. Стрий на одну особу становить 8,25грн. з ПДВ, що є сумою витрат послуг з вивезення побутових відходів (5,92грн), вивезення великогабаритних відходів (1,16грн) та вивезення ремонтних відходів (1,17грн) в т.ч. вартість захоронення побутових відходів.

При здійсненні розрахунку послуг з вивезення твердих побутових відходів без включення витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів та послуги з вивезення ремонтних відходів, собівартість послуг з вивезення побутових відходів для категорії споживачів «населення» становила б 5,92грн. (з ПДВ) в місяць на 1 особу, а не 8,25 грн./1 особу (з ПДВ), тобто на 2,33 грн нижче, ніж встановило Товариство.

ТзОВ «Комунальник 1» включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових для категорії споживачів «населення» витрати послуги з вивезення великогабаритних відходів (в т.ч. захоронення) та витрати на послуги з вивезення ремонтних відходів (в т.ч. захоронення), що призвело до встановлення завищених цін.

ТзОВ «Комунальник 1» визнає свою помилку та зобов'язується усунути недоліки при перерахунку тарифу на надання послуг з вивезення побутових відходів для категорії споживачів «населення» м.Стрий.»

7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(67) Таким чином, доказами, зібраними під час провадження справи доведено, що Відповідач, займаючи впродовж 2017, 2018 та станом на 24.10.2019 років монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Стрий із часткою 100% своїми діями, що полягали у:

включенні до розрахунку тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів, витрат на послуги з вивезення ремонтних відходів, що призвело до встановлення завищених (необґрунтованих) цін (тарифів), що суперечить вимогам Порядку № 1010, застосування яких (тарифів) у розрахунках із споживачами

може призводити до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг (понесення додаткових витрат)

і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку

вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке кваліфікується за пунктом 1 частини 2 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

(68) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(69) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(70) Відповідно до Податкової декларації з податку на прибуток підприємства, загальна сума доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за правилами бухгалтерського обліку, код рядка – 01 ТзОВ «Комунальник І» становить: [REDACTED]

(71) При визначенні розміру штрафу було враховано такі обставини:

- надання всіх необхідних документів та пояснень;
- Відповідач не створював перешкод під час розслідування обставин у справі;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено Відповідачем вперше;
- Відповідач визнав вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами). Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення,

ПОСТАНОВИЛА:

1. визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (ідентифікаційний код юридичної особи – 25240544) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності 2017 року, 2018 року та станом на 24.10.2019 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Стрий, із часткою 100 %;
2. визнати, дії товариства з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (ідентифікаційний код юридичної особи – 25240544), які полягають у проведенні розрахунку тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів для категорії споживачів «населення» із включенням витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів, витрат на послуги з вивезення ремонтних відходів, суперечать вимогам Порядку № 1010, що призвело до встановлення завищених (необґрунтованих) цін на зазначені послуги, застосування яких (тарифів) у розрахунках із споживачами може призводити до ущемлення їх інтересів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 1 частини 2 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
3. зобов'язати товариство з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (ідентифікаційний код юридичної особи – 25240544) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначеного у пункті 2 резолютивної частини цього рішення.
Строк виконання зобов'язання – 3 місяці з дня отримання рішення.
4. відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Комунальник 1» (ідентифікаційний код юридичної особи – 25240544) штраф у розмірі 41 000,00 (сорок одна тисяча) грн.
Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.
Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.
Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Відділення

Р. Лецишин